

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål G stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Spørgsmål G

Ministeren bedes redegøre for, hvorfor ministeren har besluttet at udskyde fristen vedrørende salg af legetøj med ftalater.

Svar

Allerførst vil jeg gerne slå fast, at det naturligvis ikke er acceptabelt, hvis børn udsættes for en risiko på grund af påvirkning af kemiske stoffer via småbørnsartikler og legetøj. Børn er særligt følsomme overfor påvirkninger af kemiske stoffer, og derfor er der særlig grund til at beskytte dem mod udsættelsen.

Da den daværende regering i 1999 lavede forbuddet om ftalater i legetøj til børn under 3 år gav de forhandlerne lov til at sælge at sælge det, der var på hylderne de næste 12 måneder.

Danmark er helt i front, når det gælder beskyttelsen af børn mod ftalater. Danmark har haft forbud mod ftalater i legetøj til børn under 3 år siden 1999. De 3 måneders udsættelse vedrører kun legetøj til større børn.

Med de nye fælles regler, bliver det forbudt i hele EU at sælge småbørnsartikler og legetøj med de tre mest problematiske ftalater til børn op til 14 år. For 3 andre ftalater, som ikke er klassificeret som farlige, gælder forbuddet for

legetøj og småbørnsartikler, hvis det kan komme i munden. Større børn bliver altså også beskyttet mod legetøj med ftalater nu. Samlet set opnår vi altså et bedre beskyttelsesniveau, end vi hidtil har haft i Danmark.

Hvorfor giver vi legetøjsbranchen 3 måneder ekstra til at sælge deres varer i? Havde de ikke kunnet forudset, at de nye regler også kom til at omfatte legetøj for større børn?

Indtil sommeren 2005 havde der under forhandlingerne kun været talt om, at forbuddet kom til at vedrøre småbørnsartikler og legetøj til børn under 3 år. Den danske branche så ingen problemer i reguleringen, da den allerede opfyldte direktivets krav på grund af det hidtidige danske forbud. Branchen var faktisk glad for EU-reguleringen, fordi der så blev ens regler i hele EU.

Ved den endelige vedtagelse og offentliggørelse af reglerne i december 2005 omfattede forbuddet al legetøj til børn op til 14 år. Samtidig blev der kun givet 12 måneder til implementering af forbuddet, selvom der normalt er givet 18 måneders frist. I legetøjsbranchen indkøbes varer typisk mindst et år før de skal sælges. Derfor havde branchen allerede købt en del varer til julehandlen 2006, da reglerne blev vedtaget, og den har derfor ikke haft mulighed for at tage højde for reglerne ved deres indkøb.

Samtidig er branchen blevet fanget af, at der er forskel på hvordan begrebet markedsføring defineres og anvendes i forskellige EU-direktiver og blandt medlemslandene. I anvendelsesbegrænsningsdirektivet, som ftalat-direktivet hører til, er der ikke nogen definition af markedsføringsbegrebet. I visse EU-lande er markedsføring sket, når produktet er stillet til rådighed i fællesskabet for første gang. For andre EU-direktiver som f.eks. legetøjsdirektivet er denne fortolkning nemlig anvendt. Det betyder, at produkter, der er markedsført den 16. januar 2007, kan sælges, selvom de ikke overholder reglerne. Branchen troede derfor, at der blot var tale om et import- og anvendelsesforbud fra den

16. januar 2007 – men ikke, at der var tale om et salgsforbud.

På grund af den forvirring, der har været i forbindelse med direktivets implementering åbnede Kommissionen mulighed for 3 måneders udskydelse.

Samlet set taler vi altså om, at branchen ikke kunne have forudset og planlagt deres indkøb, og at udskydelsen er helt i tråd med Kommissionens tilgang.

For mig at se, er det et spørgsmål om at lovgive på en fair måde. Hvis vi gjorde det på den unfair måde, og så bort fra den manglende klarhed, der har været i forbindelse med hvordan direktivet skulle implementeres, ville mange mindre legetøjsforretninger risikere at måtte lukke. Og de store kæder skulle såmænd nok klare det. Hvis vi talte om noget, der udgjorde en sundhedsrisiko måtte det naturligvis veje tungest, men det er ikke det, vi taler om. Derfor synes jeg ikke, at det vil være rimeligt at rive tæppet væk under de danske legetøjsforretningernes økonomi, mens for eksempel de svenske forhandlere stadig kan sælge legetøjet indtil lagrene er tømt.

Det er vigtigt at understrege, at branchen faktisk har vist ansvarlighed igennem sagsforløbet. Branchen har frivilligt stoppet al import af legetøj med ftalater den 1. oktober 2006, og har dermed sørget for, at der er mindre ftalatholdigt legetøj på markedet end der ellers ville have været.

Herudover vil jeg gerne gentage, at det allervigtigste for mig er, at der ikke er en øget sundhedsrisiko for børn ved, at vi udsætter salgsforbuddet i 3 måneder.

Havde der været en sundhedsrisiko, så havde branchen ikke fået 3 måneder til at sælge deres varer ud.

Miljøstyrelsen har oplyst mig om, at den ftalat (DINP), der primært anvendes i legetøj, er vurderet "uden risiko" i en

EU-risikovurdering, men der er forskel mellem denne og den videnskabelige komites fortolkning af et dyreforsøg, som viser leverskader efter langvarig udsættelse. Derfor har EU anvendt forsigtighedsprincippet og vedtaget et forbud for legetøj, der kan komme i munden. Større børn kommer normalt ikke deres legetøj i munden – og vil dermed ikke blive udsat for en større indtagelse eller belastning.